אבל כללו גמר מיניה א] (לצפון) שפיר אלא אי סבירא לן דלא הוא גמר מכללו ולא כללו גמר מיניה, האי לגופיה איצטריך. ב] כיון דאהדריה, אהדריה, אמר ליה מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא אימא ג] כי אהדריה קרא לגבי מתן דמים ואימורין, דבעי כהונה אבל שחיטה דלא בעיא כהונה לא ד] (מ)בעי צפון? א"כ נימא קרא כי כחטאת הוא מאי "כחטאת האשם" כשאר אשמות יהיה; למה לי לאקשויי לחטאת למה לי לאקשויי לעולה? אמר רבינא איצטריך: אי אקשיה לחטאת ולא אקשיה לעולה הוה אמינא ה] חטאת מהיכן למדה מעולה דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש, א"ל מר זוטרא בריה דרב מרי לרבינא וניקשיה לעולה ולא ניקשיה ו] לחטאת? הוה אמינא *דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש, וכי ז] תימא, ניקשי אקושי לחטאת, ניחא ליה דמקיש (ליה) לעיקר ולא נקיש ליה לטפל, להכי אקשיה לחטאת ואקשיה לעולה למימר דבר הלמד בהיקש ח] (ש)אינו חוזר ומלמד בהיקש. רבא אמר, מהכא דכתיב "כאשר יורם משור זבח השלמים" למאי הלכתא אי ליותרת הכבד ושתי הכליות, בגופיה כתיב, ט] (אמר רב פפא) משום דבעי אגמורי יותרת הכבד ושתי הכליות י] *מפר העלם דבר של צבור לשעירי עבודת כוכבים יא] בגופיה לא כתיב, ומפר כהן משיח הוא דגמר, להכי איצטריך "כאשר יורם" דנהוי כמאן דכתב בגופיה °ולא ניהוי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש, אמר ליה רב פפא לרבא וליכתביה בגופיה ולא נקיש? אי כתב בגופיה ולא אקיש הוה אמינא *דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש וכי תימא נקשי אקושי, ניחא ליה דכתביה בגופיה מדאקיש ליה אקושי, להכי כתביה ואקשיה למימרא דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש: (היק"ש וגזיר"ה שו"ה ק"ל וחומ"ר יב] סימן): דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד *מהיקש אי מדרבא אי מדרבינא דבר הלמד בהיקש מהו שילמד בגזירה שוה תא שמע *דרבי נתן בן אבטולמוס אומר "מנין לפריחה בבגדים שהיא טהורה? נאמר "קרחת וגבחת" בבגדים ונאמר "קרחת וגבחת" באדם מה להלן פרח בכולו טהור אף כאן פרח בכולו טהור והתם מנא לן? דכתיב °"מראשו ועד רגליו" ואיתקש ראשו לרגל מה להלן יג] (כולו הפך לבן) אף כאן (כולו הפך לבן) פרח בכולו טהור, *אמר ר' יוחנן בכל התורה כולה יד] למידין למד מלמד חוץ מן הקדשים שאין דנין למד מלמד טו] דאם כן לא יאמר צפונה באשם ותיתי בג"ש טז] (דקדשי) קדשים מחטאות, לאו למימרא דדבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בגזירה שוה ודלמא משום דאיכא למיפרך מה לחטאת שכן מכפרת על חייבי כריתות, יז] (קדש) קדשים יתירי כתיבי: *דבר הלמד מהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר

מדתנא

אבל כללו גמר מיניה · מידי דלא חידש בו כגון שחיטת לפון אי הוה כתיבא ביה ולא הוה כתיבא בשאר אשמות גמרי ליה שאר אשמות מיניה יח] דלאו חידוש הוא אלא יצא מן הכלל הוא ולמד על דבר שלא נאמר בכלל (א) והיכי יט] יצא לידון בדבר החדש כגון מתן דמים שבזה למזבח ובזה שינה ואומר לבהונות : **כיון דאהדריה** כ] **כו'** · (וכתיב) כי כחטאת האשם הוא = כדין חטאת כך דין אשם כא] : **אהדריה** · לכללו בין למתן דמים בין לשחיטת לפון ולא היה צריך לכתוב בו שחיטת לפון אלא לעיכובא : **דבעי כהונה** · שחיטה כשירה בזר אבל כב] (למידה) (ש)שחיטה דלאו עבודת כהן היא לא אהדריה דהא בחזרתו כתיב כחטאת האשם הוא לכהן לענין עבודות שבכהן: **א"כ נימא קרא כי כחטאת הוא** · לכהן : **כשאר אשמות יהיה** · הלכך לענין לפון נמי אהדריה וכי כתיב כג] (ביה) שחיטה בלפון, דקרא לעיכובא אתא ושאר אשמות נמי מיניה ילפינן לעיכובא : **למה לי לאקשויי בשחיטתו לחטאת ולעולה** · דכתיב במקום אשר ישחטו את החטאת ואת העולה : מהיכן כד] **למדו** · לשחיטת לפון : **אי אקשיה לעולה ולא אקשיה לחטאת הוה אמינא** · בעלמא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש : **וכי תימא** · אם איתא דחוזר ומלמד בהיקש נקשיה לחטאת ולא לעולה מהיכן לך ניחא ליה לאקשויי לעיקר כו' : **למימרא** · מדאיצטריך למיהדר כה] ואקושי לעולה ש"מ דבר הלמד בהיקש אין חוזר ומלמד בהיקש ומהכא נפקא לן בכל דוכתא : **כאשר יורם** · באימורי פר כהן משיח כתיב : **משום דבעי אגמורי יותרת הכבד ושתי כליות כו'** · שהיה צריך ללמד מפר העלם תורת כו] אימוריהן לשעירי עבודת כוכבים דאיתקוש אהדדי לענין הקטרת אימורין כדאמרינן בפרק ב"ש (לעיל מא·) אשה לה' וחטאתם על שגגתם, ופר העלם דבר בגופיה לא כתיב יותרת וכליות, ומפר כהן משיח גמר בהיקש כדאמרינן בפרק בית שמאי (שם לט:) ועשה לפר כאשר עשה לפר" זה פר כהן משיח אקשינהו להדדי: **להכי איצטריך כאשר יורם** · בפר כהן משיח ואם אינו ענין לו תנהו לענין פר העלם דניהוי כמאן דכתיבי בפר העלם גופיה דלא ליהוי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש ואי קשיא הא נפקא לן הך דרשה מועשה לפר = זה פר העלם דבר כדאמרינן בפרק ב"ש (ב) (לעיל מא·) ה"מ לתנא דבי ר' ישמעאל דאמר "לפר" זה פר העלם אבל לתנא דבי רב דאמר "ועשה לפר" זה פר יום הכיפורים איצטריך "כאשר יורם" להך דרשה : **ונכתביה בגופיה** · דפר העלם בהדיא ולא ליקשיה לפר כהן משיח הואיל וסוף כז] טרח וכתב "כאשר יורם" יתירא להכי : **הוה אמינא דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש** · בעלמא דלא הוה ילפינן מהכא מידי : **דבר הלמד בהיקש כו'** · משום דבעי למיבעי בעיא עלה הדר נקיט לה : **אי מדרבא** · מכאשר יורם : **אי מדרבינא** · מאשם מצורע דאיצטריך לאקושי לחטאת ולעולה : **לפריחה** · אם פרחה הצרעת בכל הבגד : **מה להלן פרח** כח] **בכולו(ה) טהור** · כדכתיב "אם פרוח תפרח וגו'" (ויקרא יג) : **והתם** · גבי קרחת וגבחת דאדם מנלן דטהורה, פריחה דאינו פריחה כי כתיבא בנגע עור בשר כתיב ואילו קרחת וגבחת כתיבי גבי נתקין דמקום שער דראש וזקן שאין סימניהן שוין לנגעי עור בשר, שזה בשער לבן וזה בשער צהוב : **ואיתקש ראשו** · נתקי הראש : **אף כאן כו'** · אלמא נתקין בהיקשא ילפינן להו וחוזרין ומלמדין כט] על הבגדים בג"ש : **א"ר יוחנן** · מהכא לא תיתי ראייה דלאו קדשים הוא דאף היקש מלמד בהיקש ל] חוץ מקדשים ותדע לך שהמדה הזאת שהבאתה אינה למידה בקדשים : **דא"כ הוא** · דדבר הלמד בהיקש חוזר ולמד בג"ש : **לא יאמר לפון באשם ותיתי בג"ש** · דנאמר לא] קדשי קדשים בחטאת ונאמר קדשי קדשים באשם : **קדשי קדשים יתירי כתיבי** · בהו והוה ליה גזירה שוה מופנה משני לדדין ואין משיבין עליה גבי חטאת כתיב "תשחט החטאת קדש קדשים הוא" ובאשם כתיב "זאת תורת האשם קדש קדשים הוא" ובתרוייהו כתיב בויקח קרח "לכל חטאתם ולכל אשמם אשר ישיבו לי קדש קדשים לך" לב] :

מדתנא

תורה אור

אי אקשיה לעולה ולא אקשיה לחטאת · תימה לג] לא לכתוב את החטאת ואי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש אמאי אקשיה לעולה כלל תיפוק ליה לד] *מחטאת האשם דמה חטאת לפון מעכב אף אשם כן וי"ל דאי לא כתב לפון לא הוה אמינא לה] הא הדרה קרא לשחיטת לפון למידי דלא בעיא כהונה והאשם לא דרשינן ליה כלל דהא לא כתב כאשם דהוה משמע כשאר אשם דעלמא ללפון יהא זה אבל האשם משמע האשם זה יהא כחטאת למתן דמים לו] למזבח וכן *יש להקשות אי דבר הלמד בהיקש חוזר ומלמד בהיקש לא לכתוב לפון כלל ותיתי לז] [באשמות] מכחטאת וכאשם כי היכי דילפינן מיניה סמיכה בפרק קמא (לעיל יא·) *ועוד נילף שאר אשמות מאשם מצורע ואשם מצורע מהיקשא דכחטאת וי"ל דלא הוה אמינא דאהדריה קרא לשחיטת לפון ולא הוה דרשינן לח] כאשם כשאר אשם (כיון דלא כתב כאשם) כיון דלא כתב לפון בהדיא בשאר אשמות :

כאשר יורם למאי הלכתא · תימה הא איצטריך לכדדרשינן בסוף כל הבשר (חולין דף קיז·) זה בא ללמד ונמצא למד מה פר כהן משיח יש בו מעילה אף שור זבח השלמים יש בו מעילה וי"ל דמלי לאקשויי לזבח השלמים ולא ליכתוב כאשר יורם לט] דכאשר יורם משמע דאתא לרבויי הרמה אחרת אי נמי ההיא דכל הבשר (שם) כתנא דבי רבי ישמעאל דנפקא ליה דרשא דהכא מועשה לפר זה פר העלם מ] כדאמר פרק בית שמאי (לעיל דף מא·) אבל לתנא דבי רב דאמר ועשה לפר זה פר יום הכיפורים איצטריך כאשר יורם (*להך דרשה) :

ונכתביה בגופיה · תימה כדאמר פרק ב"ש (נט זה שם:) משל למלך בשר ודם מא] שסרחה עליו מדינה ומיעט בסרחונם מפני מב] חיבתן וי"ל דבשביל חיבתן לא היה לו לגלגל אלו דרשות למילף מהיקשא ומ"מ ילפינן מיניה מג] חיבתן מדלא אשמעינן בדוכתא אחרינא דבר הלמד מהיקש אינו חוזר ומלמד בהיקש :

קדשי קדשים יתירי כתיבי · תימה כיון דילפינן גזרה שוה מהדדי למה לן היקשות דלעיל מד] בחטאת ואשם :

לא

צ"ל מכחטאת צ"ק

טו א מיי' פי"ב מהלכות טומאת צרעת הלכה ח :

גי' א"ק אין להקשות כו' ותיתי מכחטאת כאשם

ג"א

גי' צ"ק ונילף שאר כו' די"ל דלא

שיטה מקובצת

א] תיבת לצפון נמחק : ב] איצטריך והאי לגופיה איצטריך כיון : ג] ע' בהשמטות בסוף המסכת: ד] לא תיבעי · ס"א לא אהדריה א"כ כו' : ה] ע' בהשמטות בסוף המסכת : ו] ע' בהשמטות בסוף המסכת : ז] תימא א"כ ניקשי כו' דמקיש לעיקר תיבת ליה נמחק : ח] בהיקש אינו חוזר · ומלמד בהיקש רבא אמר דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד בהיקש מהכא : ט] כתיב אלא משום ותיבות אמר רב פפא נמחק : י] הכליות כו' ואע"ג דלעיל נפקא לן יותרת ושתי הכליות לשעירי ע"ז מלפר י"ל היינו לתנא דבי ר' ישמעאל אבל הכא איירי אליבא דרבי מהר"פ : יא] כוכבים ופר העלם דבר של צבור בגופיה לא כתיב : יב] וחומר ובנין אב סימן : יג] מה להלן פרח בכולו טהור אף כאן פרח בכולו טהור : יד] כולה דנין למד מלמד : טו] דאם כן כו' א) ממילתיה דר' יוחנן בא להוכיח שמדה שהביא למעלה אינה נוהגת בקדשי'·ת"א: טז] בקדש קדשים מחטאת לאו. ס"א למאי הלכתא כתבינהו רחמנא לאו : יז] קדש קדשים יתירא כתיבי·תימה כיון דאיכא ג"ש דילפינן מהדדי למה לן היקשות דלעיל דכחטאת האשם דכתיב גבי מצורע להחזירו לכללו תיפוק ליה מקדש קדשים דהא כתיב קדש קדשים גבי אשם מצורע ונילף להבג"ש דקדש קדשים מחטאת להחזירו לכללו להטעינו מתן דמים ואימורים וי"ל דכיון שיצא אשם מצורע מן הכלל לידון בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו לכללו בפירוש מכח הך ג"ש דקדש קדשים לא הוי חזרה בפירוש אפי' את"ל דג"ש חשיבא כמו היקש מ"מ האי ג"ש דקדש קדשים איצטריך למילי אחרינא [ולא להחזיר לכללו] לקמן לגבי פנימת המזבח דקאמר אשכחן שירי מנחה קדשי קדשים מנין ת"ל קדש קדשים ולכך לא הוי חזרה בפירוש מכח [הך] ג"ש אבל היקש דכחטאת האשם כולו להחזירו הוא דאתא ולכך חשיבא חזרה בפירוש · ומיהו קשה לעיל בפ"ק למה לי היקשא דכחטאת האשם גבי סתם אשם תיפוק ליה מג"ש דקדש קדשים לומר דטעון סמיכה לרבנן דר' אליעזר ולר"א לשלא לשמו ואמר מורי דשמא ג"ש לא ניתנה לדרוש רק גבי שחיטה משום דקדש קדשים דכתיב בין בסתם אשם בין באשם מצורע גבי שחיטה הוא דכתיב אבל מכחטאת האשם דכתיב גבי סתם אשם דרשינן שפיר מיניה סמיכה דלגמרי מקיש הכתוב אשם לחטאת בהך היקשא כדכתיב כחטאת האשם תורה אחת לכם ועוד יש לומר דגבי סמיכה כתיב קרבנו דהוי מיעוט והוה מוקמינן ג"ש לדברים אחרים אבל השתא דאייתור היקשא לסמיכה מוקמינן (ג"ש) קרבנו לדרשא אחריתי וכן לר' אליעזר צריך היקש לשלא לשמו לאפוקי מהך היקשא דשלמים דוזאת התורה : יח] מיניה דלאו חידוש: יט] והיכא דמי יצא: כ] דאהדריה וכתב כי כחטאת: כא] אשם זה הס"ד:כב] אבל לגבי שחיטה דלאו: כג] כתיב שחיטה בצפון רישא דקרא ותיבת ביה נמחק: כד] מהיכן למדה: כה] ולאקשי לעולה: כו] תורת אימורין לשעירי כו' דאתקיש לחדדי לענין הקטרת אימורין כו' שנגנתם חטאתם הרי לך כשנגנתם ופר העלם : כז] סוף חזר ופרח : כח] פרח בכולו טהור : כט] ומלמדין בג"ש על הבגדים הס"ד : ל] בהיקש בכל התורה חוץ : לא] קדש קדשים בחטאת ונאמר קדש קדשים באשם הס"ד ומה"ד קדש קדשים יתירי: לב] לך הוא הס"ד : לג] תימה אי דבר הלמד כו' והשאר נמחק:לד] ליה מכחטאת האשם : לה] האי דהדריה קרא למידי דלא בעיא כהונה והאשם כשאר אשמות יהא לא היה דרשינן ליה כלל תוס' : לו] דמים ואימורין למזבח וכן יש להקשות ע"ב וא"ת אכתי אי דבר: לז] ותיתי מכחטאת האשם: לח] דרשינן האשם כשאר אשם יהא כיון : לט] יורם אלא כאשר יוובח השלמים דכאשר : מ] כדאמרי' פרק : מא] ידע שועם על אוהבו ומיעם בסרחונו : מב] מפני חיבתו : מג] מיניה חיבתו וליכא למימר דכוליה להכי הוא דאתא לאשמועינן דדבר הבא בהיקש כו' : מד] כחטאת האשם הס"ד :

א) נראה דצ"ל ממילתיה דר"י כוה ובא להוכיח וכו' ·

[לקמן נה· נו· לעיל מח· יומא נז· מנחות כח· עח. פב:]

יומא מ·

[צ"ל בהיקש]

סנהדרין פז: [מס' יפ' וסס איתא ר' יונתן וכ"א בילקוט]

שבועות יי תמורה כא:

[לעיל מח·]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אבל כללו וכו' והיכי יצא: (ב) ד"ה להכי איצטריך וכו' בפ' ב"ש. תימה לתנא דבי ר' ישמעאל ·

גליון הש"ס

גמ' ולא ניהוי דבר הלמד בהיקש · ע"ל נז ע"ב תוד"ה ולכ"א : שם לא למימרא דדבר הלמד כו' · עי' לעיל דף מח ע"א תוד"ה מה להלן :

---

* כדכתיב בויקרא ד: כ"ד
"ושחט את הכבש (אשם המצורע)
במקום אשר ישחט את החטאת
ואת העולה..."

* פר כהן משיח
פר העלם
שעירי ע"ז

מנין פריחה בבגד: טהור
מראשו ועד רגליו = היקש
ראשו לגופו
קרחת וגבחת
בבגד כתוב "קרחת וגבחת"

ראשו = נתקין מקום שיער
רגל = עור
פריחה כתוב בנגע עור

נושא/מבנה

◇ מקורות
דבר הלמד
בהיקש אינו
חוזר ומלמד
בהיקש

1. באשם מצורע
כתוב:
"במקום אשר
ישחט את
החטאת ואת
העולה"

2. בפר כהן
משיח כתוב:
(אימורים)
"כאשר יורם
משור זבח
השלמים"

נושא כללי (לג נא)
למד מן הלמד
(בקדשים)

מבנה

△ "דבר הלמד ב..."

אין חוזרין/ חוזר
מפי שיחזור
ולמד ב...

דבר הלמד ב:
I היקש
II גז"ש (נ:)
III ק"ו (נ:)
IV בנין אב (נא)
(הבסיס לסימנים
אלו נמצא
בגמ' נ:
בבנין אב)